

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Articvlvs VIII. Vtrum fuerit magis conueniens, quòd persona filij assumeret
humanam naturam, quàm alia persona diuina.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82325](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82325)

sona Verbi sunt omnino idem; non autem ex eo præcisè quòd sit vna persona subsistens in vtraque natura: intelligenda est enim de prædicatione per se: si verò de communicatione sermo sit secundum quemcunque prædicandi modum, siue per se siue per accidens, sola sufficiet vnitas personæ subsistentis in vtraque natura: & in hoc deceptus fuisse videtur Suarez inter duos prædictos prædicationis modos non distinguens.

Conclusio. Ex dictis sequitur hæc VNICA CONCLVSIO: Si diuina persona duas eiusdem, aut etiam diuersæ rationis naturas assumeret, non esset inter eas concretè sumptas idiomatum communicatio cum prædicatione per se; sed tantum cum prædicatione per accidens.

Obi. CONTRA concl. argumentatur Suarez primò: Quia communicatio idiomatum, quæ est inter duas Christi naturas concretè sumptas, non fundatur in hoc, quòd diuinitas & persona Verbi sunt omnino idem; sed in hoc quòd vna & eadem persona sub vtraque natura subsistit, & pro ea supponunt nomina naturam ipsam significantia in concreto; ergò esset inter duas naturas idiomatum communicatio. Antecedens probatur primò; quia duæ formæ accidentales existentes in eodem supposito communicant in prædicatis. Secundò si Verbum duas assumpsisset naturas scilicet Angelicam & humanam, bona esset huius exppositorij syllogismi consequentia: Hic homo patitur; ergò Verbum patitur: rursus sed Verbum est hic Angelus: ergò hic Angelus patitur. *Resp.* falsum esse antecedens loquendo de prædicatione per se. Ad primam probationem dico communicationem illam esse secundum prædicationem per accidens, vt patet in hac propositione; album est musicum. Ad secundam admissa prima consequentia, dico, propositionem illam subsumptam; sed Verbum est hic Angelus, dupliciter intelligi posse: Vno modo, vt hoc suppositum quod est Verbum secundum se sit idem realiter, quod illud suppositum, quod est Angelus, & sic vera tunc esset illa propositio, sed falsa est consequentia ex ea deducta, videlicet; ergo Angelus patitur per se loquendo: Alio modo, vt illud suppositum, quod est Verbum, non solum secundum se, sed etiam ea ratione, qua conuenit illi passio, sit idem quod suppositum Angeli: & in hoc sensu falsa est illa propositio; quia persona Verbi non est passibilis, nisi ratione humanitatis, secundum quam est persona humana; constat autem Verbum vt est persona humana, non posse esse personam Angelicam; & idè in argumento est fallacia accidentis; quia Verbum tunc esset idem in ratione suppositi vt sic cum Angelo & homine, sed non esset idem secundum rationem suppositi talis & talis naturæ puta humanæ & Angelicæ; quia Verbum vt suppositum, non dicit vnionem aut subsistentiam in humana aut in Angelica natura: & idè homo & Angelus tunc conuenirèt tam cum Verbo quam inter se in ratione suppositi: sed inter se differrent secundum naturas seu secundum vniones ad naturas, & secundum subsistentiam in tali & in tali naturæ; ac proinde fallacia manifestè committitur accidentis; quoniam ex eo, quòd secundum vniam rationem extremam per se vniantur in medio, concluditur quòd etiam inter se conueniant secundum id quo distinguuntur tam inter se quàm ab ipso medio: non est igitur hoc argumentum exppositorium, sed deceptorium. Pro confutatione etiam huius argumenti faciunt ea, quæ latè scriptimus in 1. p. q. 28. a. 3. Contr. vnica de sensu il-

lius principij: Quæcunque vni & eidem sunt eadem, sibi inuicem sunt eadem.

Secundò arguit: quia S. Th. in 3. dist. 1. q. 2. a. 5. ad ob. 2. mittit hanc communicationem idiomatum in eo casu. *Resp.* D. Th. ibi communicationem hanc admittere secundum prædicationem per accidens; non autem per se: illa enim prædicatione Petrus est Iesus, non est prædicatione per se, sed per accidens, sicut hæc: album est musicum.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum fuerit magis conueniens, quòd persona filij assumeret humanam naturam, quàm alia persona diuina.

AD octauum sic proceditur. Videtur, quòd non fuerit magis conueniens filium Dei incarnari, quàm Patrem, vel Spiritum sanctum. Per mysterium enim Incarnationis, homines ad veram Dei cognitionem sunt perducti: secundum illud Ioan. 18. In hoc natus sum, & ad hoc veni in mundum, vt testimonium perhib. veritati. Sed ex hoc, quòd persona filij Dei est incarnata, multi impediti fuerunt a vera Dei cognitione, ea quæ dicuntur de Filio secundum humanam naturam referentes ad ipsam Filij personam: sicut Arius, qui posuit inæqualitatem personarum propter hoc, quòd dicitur Ioan. 14. Pater maior me est. Qui quidem error non prouenisset, si persona Patris incarnata fuisset: nullus enim æstimasset Patrem Filio minorem. Magis ergo videtur fuisse conueniens, quòd persona Patris incarnaretur quàm persona Filij.

Præterea, Incarnationis effectus videtur esse recreatio quedam humane naturæ, secundum illud Gal. vlt. In Christo Iesu neque circumcisio aliquid valet, nec præputium, sed noua creatura. Sed potentia creandi appropriatur Patri. Ergo magis decuisset Patrem incarnari, quàm Filium.

Præterea, Incarnatio ordinatur ad remissionem peccatorum: secundum illud Matth. 1. Vocabis nomen eius Iesum: ipse enim saluum faciet populum suum a peccatis eorum. Remissio autem peccatorum attribuitur Spiritui sancto, secundum illud Ioan. 20. Accipite Spiritum sanctum, quorum remis. pec. re. eis. Ergo magis congruebat personam Spiritus S. incarnari quàm personam Filij.

Sed contra est, quòd Damas. dicit in 3. lib. In mysterio Incarnationis manifestata est sapientia, & virtus Dei: sapientia quidem, quia inuenit difficillimi solutionem pretij, quàm decentissimam: virtus autem, quia victum fecit rursus victorem. Sed virtus, & sapientia appropriantur Filio: secundum illud 1. Cor. 1. Christum Dei virtutem, & Dei sapientiam. Ergo conueniens fuit personam Filij incarnari.

Respondeo dicendum, quòd conuenientissimum fuit, personam Filij incarnari. Primò quidem ex parte vnionis. Conuenienter enim ea, quæ sunt similia, vniantur. Ipsius autem personæ Filij, qui est Verbum Dei attenditur vno quidem modo communis conuenientia ad totam creaturam: quia verbum artificis, id est, conceptus eius, est similitudo exemplaris eorum, quæ ab artifice fiunt. Vnde Verbum Dei, quod est æternus conceptus eius, est similitudo exemplaris totius creature. Et idè sicut per participationem huius similitudinis, creaturæ sunt in proprijs speciebus instituta, sed mobiliter: ita per vnionem Verbi ad creaturam non participatam, sed personalem, conueniens fuit reparari creaturam in ordine ad æternam, & immobilem perfectionem. Nam, & artifex per formam artis conceptam, qua artificiatum condidit, ipsum si collapsum fuerit, restaurat. Alio modo habet conuenientiam specialiter cum humana natura, ex eo quòd

Verbum est conceptus aeterna Sapientia, à qua omnis sapientia hominum derivatur. Et ideo per hoc homo in sapientia perficitur, quæ est propria eius perfectio, prout est rationalis, quod participat Verbum Dei: sicut discipulus instruitur per hoc, quod recipit Verbum magistri: unde Eccl. 1. dicitur, Fons sapientie Verbum Dei in excelsis. Et ideo ad consummatam hominis perfectionem conueniens fuit, ut ipsum Verbum Dei humane naturæ personaliter vniretur.

Secundo potest accipi ratio huius congruentiæ ex fine vniõis, qui est impletio prædestinationis, eorum scilicet, qui præordinati sunt ad hereditatem cælestem, quæ non debetur, nisi filius eius: secundum illud Roman. 8. Si filij, & heredes. Et ideo congruum fuit, ut per eum, qui est filius naturalis, homines participarent similitudinem huius filiationis secundum adoptionem: sicut Apostolus ibidem dicit: Quos præsciuit, & prædestin. conformes fieri imagin. filij sui. Tertiò potest accipi ratio huius congruentiæ ex peccato primi parentis, cui per Incarnationem remedium adhibetur. Peccauerat enim primus homo, appetendo scientiam: ut patet ex verbis serpentis promittentis homini scientiam boni & mali. Unde conueniens fuit, ut per Verbum veræ sapientiæ homo reduceretur in Deum, qui per inordinatum appetitum scientiæ recesserat à Deo.

Ad primum ergo dicendum, quod nihil est, quo humana malitia non possit abuti: quando etiam ipsa Dei bonitate abutitur secundum illud Rom. 2. An diuitias bonitatis eius contemnis? Unde etiam si persona Patris fuisset incarnata, potuisset ex hoc homo alicuius erroris occasionem sumere, quasi Filius sufficere non potuisset ad humanam naturam reparandam.

Ad secundum dicendum, quod prima rerum creatio facta est à potentia Dei Patris per Verbum. Unde & recreatio per Verbum fieri debuit à potentia Dei Patris, ut recreatio creationi responderet: secundum illud 2. Corin. 5. Deus erat in Christo, mundum reconcilians sibi.

Ad tertium dicendum, quod Spiritui sancto proprium est, quod sit donum Patris, & Filij. Remissio autem peccatorum fit per Spiritum sanctum, tanquam per donum Dei. Et ideo conuenientius fuit ad iustificationem hominum, quod incarnaretur Filius, cuius Spiritus sanctus est donum.

Forma Textus.

CONCL. est: Conuenientissimum fuit, personam Verbi incarnari. Probatur tripliciter: primo ex parte vniõis; quia ea quæ similia sunt conuenienter vniuntur; sed persona Filij qui est Verbum Dei habet conuenientiam seu similitudinē, vno quidem modo communem ad totam creaturam: alio verò modo specialem cum humana natura; ergo conuenientissimum fuit, &c. Maior patet. Minor quoad primam partem probatur; quia Verbum artificis, id est conceptus eius est similitudo exemplaris eorum, quæ ab artifice fiunt; ergo Verbum Dei, quod est æternus conceptus eius, est similitudo exemplaris totius creaturæ. Ex qua probatione deducit S. D. aliam probationem conclusionis: quoniam artifex per formam artis conceptam, qua artificiatum condidit, ipsū si collapsū fuerit restaurat; ergo sicut per participationem dictæ similitudinis exemplaris, quæ est Verbum Dei, creature sunt in proprijs speciebus institutæ sed mobiliter; ita per vniõem Verbi ad creaturam non participatam sed personalem conueniens fuit reparari creaturam in ordine ad æternam & immobilem perfectionem. Secundo probatur eadem minor, quoad secundam partem; Quia per hoc homo in sapientia perficitur, quæ est propria eius perfectio, prout est rationalis,

A quod participat Verbum Dei; ergo ad cōsummatam hominis perfectionem conueniens fuit, ut ipsum Verbum Dei humane naturæ personaliter vniretur. Antecedens probatur tripliciter. Primo: quia Verbum est conceptus æternæ sapientiæ à qua omnis sapientia hominum derivatur; ergo. Secundo probatur à simili; quia discipulus instruitur per hoc quod recipit Verbum magistri. Tertiò autoritate Scripturæ Eccl. 1. dicētis: Fons sapientiæ Verbum Dei in excelsis. Secundo probatur conclusio. Ex fine vniõis, qui est impletio prædestinationis, eorum scilicet, qui prædestinati sunt ad hereditatem cælestem; Quoniam hereditas cælestis non debetur, nisi filijs Dei; ergo cōgruum fuit ut per eū qui est filius naturalis homines participaret similitudinē huius filiationis secundum adoptionem. Antecedens probatur ex Apost. ad Rom. 8. cap. dicente: Si filij, & heredes. Consequentia verò probatur autoritate eiusdē Apost. ibidem dicentis: Quos præsciuit, & prædestinavit conformes fieri imagin. filij sui. Tertiò probatur conclusio ex parte peccati primi parentis, cui per Incarnationem remedium adhibetur: Quoniam homo peccauerat appetendo scientiam; ergo conueniens fuit, ut homo qui per inordinatum appetitum scientiæ recesserat à Deo reduceretur in Deum per verbum veræ sapientiæ.

Expositio Textus.

VIDE si placet formam, quam adhibet Caiet. discursui præsentis. & ea, quæ circa probationes conclusionis aduertit Med. & loca Patrum quæ notat Vafq.

QVAESTIO QVARTA.

De modo vniõis ex parte naturæ humane assumptæ in sex articulos diuisa.

DEinde considerandum est de vniõne ex parte assumpti. Circa quod primo considerandum occurrat de his, quæ sunt à Verbo assumpta. Secundo, de coassumptis, quæ sunt perfectiones & defectus. Assumpsit autem Dei filius humanam naturam & partes eius.

Vnde circa primum triplex consideratio occurrat. Prima est quantum ad ipsam naturam humanam. Secunda est quantum ad partes ipsius. Tertia quantum ad ordinem assumptionis.

Circa primum queruntur sex.

Primo, vtrum humana natura fuerit magis assumptibilis à Filio Dei, quam aliqua alia natura.

Secundo, vtrum assumpsit personam.

Tertiò, vtrum assumpsit hominem.

Quarto, vtrum fuisse conueniens, quod assumpsisset naturam humanam à singularibus separatam.

Quinto, vtrum fuisse conueniens, quod assumpsisset humanam naturam in omnibus eius singularibus.

Sexto, vtrum fuerit conueniens, quod assumeret humanam naturam in aliquo homine ex stirpe Adæ progenito.

Ratio ordinis.

QVÆSTIO hæc est de modo vniõis hypostatice ex parte naturæ humane: & primo quo ad ipsam naturam. Secundo quo ad modos essendi aut concipiendi eidem conuenientes & eius originem. Circa primum: querit primo S. D. de assumptibilitate humane naturæ, non curando vtrum sit personata nec ne. Secundo agit de eadem natura quatenus est personata. Tertiò mouet quæsitum de modo loquendi: An scilicet Deus assumpsit hominem Cuius